

sionens Betænkning af 1908, at den Ordning, som Kommissionen da foreslog, gav Island en Stilling ved Siden af Danmark som en særlig Stat. Det, der foreligger her i Dag, hviler paa samme Grundlag og er ikke noget nyt. Det er i Grundprincippet det samme: vi, Danmarks Rigsdag, staar i Begreb med at give Island en Stilling ved Siden af Danmark som en særlig Stat. Det var det, Kommissionsbetænkningen i 1908 gik ud fra, og som alle politiske Partier her i Landet gennem sine Repræsentanter i Kommissionen sluttede sig til, og det gjorde vi alle ud fra den Grundbetragtning, som ogsaa fandt sit Udtryk i Kommissionsbetænkningen i følgende Ord: „at man gik med til dette Skridt i det levende Ønske om at imødekomme det islandske Folks Krav om national og politisk Selvstændighed og for ved dette Vidnesbyrd om det danske Folks Respekt for Nationaliteternes Krav at fjerne enhver Frygt paa Island for, at der fra dansk Side skulde næres noget Ønske om direkte eller indirekte at paatvinge Island noget Formynderskab“. Det er jo tydelige og klare Ord, som viser, at man i 1908 fra alle Partiers Side respekterede Nationaliteternes Ret.

Da Statsministeren fremsatte det foreliggende Lovforslag her i Tinget, gav han en historisk Oversigt over den Stilling, som Island havde haft i Henseende til Lovgivning og Administration i de forgangne Aarhundreder, og paaviste, at vi ikke altid havde haft Øjet aabent for, at Islænderne var et selvstændigt Folk. Det er ogsaa rigtigt, det har vi ikke altid haft, men vi har i Aarens Løb arbejdet os hen til at se Stillingen, som den er. Thi Islænderne er et selvstændigt Folk. Det er underligt nok, at det har taget saa lang Tid for os at indse det, da Sprogene dog er saa vidt forskellige, som de er; de allerfleste Medlemmer vil lettere kunne rejse over Grænsen mod Syd og tale Tysk og forstaa Tyskerne, end de vil kunne klare sig, naar de kommer op paa Island og skal tale Islandsk; saa stor Forskel er der paa Sprogene. Islænderne har ogsaa altid selv betragtet sig som et selvstændigt Folk med egen Historie, egen Kultur og eget Sprog, og trods al den Fattigdom, der har været deroppe, og trods al den Nød og

Lidelse, de ofte har været udsatte for, har de dog altid holdt fast paa, at de var og vilde være et selvstændigt Folk. Statsministeren havde Ret, da han forleden Dag sagde, at Overenskomsten af 1262 med Haakon Haakonsen i Norge ikke gav Islænderne nogen juridisk Ret til at kræve den Stilling, som de ønsker. Nej, selvfølgelig, det gør den ikke. Den gamle Overenskomst, Gamli Sáttmáli, som de kalder det, den gamle Pagt, giver ikke nogen juridisk Ret for Islænderne som Folk, men det er heller ikke paa nogen juridisk Ret, denne Overenskomst skal bygge, det er ikke paa noget juridisk Krav, denne Overenskomst skal opretholdes. Henser vi til Overenskomsten af 1262, maa vi jo sige, at den ogsaa er et Led i Beviskæden for, at Islænderne altid har betragtet sig som et selvstændigt Folk, thi det var en Overenskomst med et andet Lands Konge, som da fandt Sted, og denne Overenskomst var nødvendiggjort for Islænderne derved, at de hjemme savnede en udøvende Myndighed. I Sturlungetiden tog hver sin Ret deroppe, der var ingen udøvende Myndighed til at holde Lov og Dom i Kraft og i Anerkendelse. Dernæst var Islænderne paa det Tidspunkt ved at synke ned i Fattigdom, fordi de ikke havde tilstrækkelig mange Skibe til at holde Forbindelsen med Omverdenen ved lige. Derfor sluttede de denne Overenskomst, og at den var nødvendig for dem, at den blev dem til Gavn, er der ingen Tvivl om. Paa det Tidspunkt havde de allerede levet ca. 400 Aar som et selvstændigt Folk, og senere har de ogsaa altid trods al Fattigdom og trods den store Nedgang i mange Retninger altid holdt fast paa, at de var et Folk. Det saa vi ogsaa i 1834 ved Stænderinstitutionen, da man hernede fra vilde have haft, at Islænderne skulde have været repræsenterede i Roskilde Stænder, men de protesterede derimod, og det endte med, at Christian den Ottende maatte oprette Islands Alting som selvstændig raadgivende Forsamling. De protesterede atter, da der var Tale om, at de skulde vælge Repræsentanter til Danmarks Rigsdag og være fælles med os i Danmarks Rigsdag om den almindelige Lovgivningsmagt, og det førte jo til, at Island blev regeret hernede fra